Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 237. — ŠTEV. 237. | NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 10, 1933. — TOREK, 10. OKTOBRA 1933 | VOLUME XLI. — LETNIK XLI.

NARODNA GARDA PROTI STAVKUJOČIM MAJNERJEM

V SULLIVAN COUNTY, INDIANA, JE GOVERNER PAUL McNUTT PROGLASIL OBSEDNO STANJE

Štrajkarji v Pennsylvaniji so začeli popuščati in bodo sledili pozivu predsednika Roosevelta. — Izdelovalci orodja v Michigan niso zadovoljni s posredovalcem NRA. — Štrajkarji so odločno proti onim premogarjem, ki dele z gospodarji dobičke.

SULLIVAN, Indiana, 9. oktobra. — Ker delavski nemiri niso hoteli ponehati in so zavzeli v zadnjih dneh celo večji obseg, se je governer Paul B. McNutt odločil za zadnje sredstvo.

Sullivan okraj je podredil vojaški kontroli, kar se pravi z drugimi besedami, da je proglasil nad okrajem obsedno stanje. Narodni gardisti države Indiane skrbe z nasajenimi bajoneti za mir in red.

Pet stotnij 152. infanterijskega polka v Terre Haute je dobilo povelje, naj napravijo konec bojem med stavkarji in stavkokazi.

Vrhovno poveljstvo je prevzel general Deprez. Če bo treba, bo dobil na razpolago še več vojakov.

Mržnja štrajkarjev je naperjena v prvi vrsti proti onim premogarjem, ki so v nekaki kompaniji s premogovnimi družbami in dele ž njimi dobičke. Unijski voditelji so mnenja, da pomeni tak način dela kršenje pogodb, sklenjenih z NRA.

V Hymera, Ind., je bilo bombardiranih pet hiš, v katerih stanujejo premogarji. Čudnemu naključju je treba pripisati, da ni bil nihče ranjen.

DETROIT, Mich., 9. oktobra. — Izdelovalci orodja, ki štrajkajo že več tednov, so poslali v Washington oster protest proti metodam, ki se jih poslužuje zvezni posredovalec. Očitajo mu, da namenoma krši določbe NRA.

Protest je podpisalo več tisoč štrajkarjev v Detroitu, Flintu in Pontiacu. Štrajkarji zatrjujejo da je v tem štrajku NRA popolnoma pozabila na svojo dolžnost.

Zvezni posredovalec John M. Carmody, ki ga je poslal sem senator Wagner, se je očividno postavil na stran delodajalcev.

Stavkarski odbor ima baje dokaze, da preskrbujejo delodajalci stavkokaze z orožjem. Policija se napram stavkarjem zelo izzivalno obnaša.

PITTSBURGH, Pa., 9. oktobra. — Pokoreč se pozivu predsednika Roosevelta, se je trideset tisoč izmed petinsedemdeset tisoč stavkujočih premogarjev vrnilo na delo. Upati je, da bo ta ogromna stavka še pred koncem tega tedna končana.

Med stavkarji National Steel Corporation je zavladalo veliko ogorčenje, ker je predsednik te družbe, E. T. Weir, baje rekel, da bi bilo treba nekaj štrajkarjev postreliti.

V Fayette okraju, kjer je štrajk zavzel posebno resno obliko, ni bilo dosedaj mogoče otvoriti niti enega rova.

Martin Ryan, voditelj stavkarjev, pravi, da je uravnava štrajka odvisna od predsednika Roosevelta in administratorja Johnsona. Delavci se bodo šele takrat vrnili na delo, ko bodo delodajalci priznali unijo.

SPRINGFIELD, Mass., 9. oktobra. — Pred tukajšnjo tovarno Westinghouse Electric and Manufacturing Company je prišlo danes opoldne do prvih izgredov, ko so začeli stavkarji obmetovati stavkokaze s kamenjem. Policija je kmalu napravila red.

WASHINGTON, D. C., 9. oktobra. — Industrijalni diktator Hugh S. Johnson je danes pozval lastnike jeklarn, naj takoj obnove pogajanja z zastopniki stavkujočih premogarjev v zapadnem delu Pennsylvanije. Johnson je več dni zaman čakal, kdaj se bodo pogajanja začela. John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, je brzojavil Johnsonu, da je unija storila za uravnavo štrajka vse, kar je v njeni moči. Zdaj morajo še delodajalci storiti svojo dolžnost. Ako se bodo le predolgo obotavljali, jim bo predsednik Roosevelt diktiral pogoje.

Republika Kuba pred novo vlado

PROVIZORIČNI PREDSEDNIK BO BAJE KMALU ODSTOPIL.

BOISE, Idaho, 9. oktobra. — Senator Borah je danes objavil pismo, ki mu ga je pisal kubanski predsednik Grau San Martin. V pismu je rečeno, da skoro vse novice, ki jih objavlja ameriško časopisje o položaju na Kubi, izvirajo iz diplomatskih in finančnih krogov, kateri hočejo dopovedati svetu, da jim je kubanska vlada sovražna.

Grau San Martin zatrjuje, da hoče živeti Kuba v prijateljskih odnošajih z Združenimi državami. Sedanja kubanska vlada želi predvsem zaščititi kubanski narod pred tujezemskimi izkoriščevalci.

Havana, Kuba, 9. oktobra. — Štirje Amerikanci, uradniki Betlehem Manganese Mine Company v Daiquiri, so srečno pobegnili v Santiago, zatem ko so jih imeli stavkujoči rudarji štiri dni zaprte v uradu podjetja.

Politični krogi domnevajo, da bo provizorični predsednik Romon Grau San Martin še tekom tega tedna odstopil. Njegov naslednik bo postal ugledni opozicijski voditelj Mendieta.

FRANCIJA NE ZAUPA NEMČIJI

Oboroževanje nemške mladine ogroža svetovno razorožitev. — Prihodnja vojna bo uničila civilizacijo.

Vichy, Francija, 9. oktobra. — Ministrski predsednik Daladier je na zborovanju radikalne socijalistične stranke, katere član je, izjavil, da se Francija ne bo razorožila prej, dokler ne bo v Ženevi izdelan natančen načrt o razorožitvi in ga potrdijo vse večje države.

Daladier je v svojem govoru svaril Evropo pred nevarnostjo tekmovanja v oborožitvi, kar vodi neizogibno v novo vojno.

Daladier je pozival za mednarodno sodelovanje za mir, toda je rekel, da je oboroževanje v Evropi velika nevarnost. Ne da bi imenoval Hitlerjevo vlado, je Daladier vprašal, zakaj zahteva današnja Nemčija pravico za oborožitev, mesto da bi si želela razorožitve.

— Ves svet pozna željo Francije po miru, — je rekel ministrski predsednik. — Francija ne ogroža nikogar in noče nikogar ponižati. Vsled tega smo odločni v tem, da ne privolimo v nikako nadaljno razorožitev, dokler ni dosežen odkritosrčen in iskren mednarodni sporazum za resnično razorožitev in stalno oborožitveno kontrolo.

Francosko časopisje razpravlja o načrtu nemškega generalnega štaba, da bi nemška vojska vpadla v Francijo skozi Švico in ne več skozi Belgijo.

"Le Matin" pravi, da so imeli zadnji švicarski manevri namen braniti pred vpadom gorske prelaze v Jura pogorju med Neuchatel in Biene. Francoski vojaški krogi so mnenja, da bi moglo te prelaze braniti 20,000 švicarskih vojakov.

London, Anglija, 9. oktobra. — Anglija bo svojo zračno in pomorsko silo povečala ne glede na sklep razorožitvene konference v Ženevi.

"Sunday Dispatch" pravi, da bo proračun za prihodnje leto zahteval 100 novih obrambnih aeroplanov, mornarico pa bodo povečali z več tisoč mornarjev.

"Sunday Referee" zatrjuje, da Nemčija naglo izdeluje strupene pline, s katerimi bi bilo takoj prvi dan mogoče uničiti prebivalstvo v obmejnih mestih. Po zatrdilu tega lista je v Nemčiji dovolj strupenih plinov, da je mogoče v najkrajšem času zagrniti vsa večja mesta Evrope v plašč smrti.

Washington, D. C., 9. oktobra. Državni tajnik Hull z velikim zanimanjem čaka na priprave za razorožitveno konferenco, ki se bo pričela 16. oktobra.

Razpoloženje zastopnikov evropskih držav ne obljubuje mnogo uspehov na tej konferenci.

NEOZDRAVLJIVO BOLNIM NAJ POSPEŠIJO SMRT

Pravosodno ministrstvo dovoljuje zdravnikom, da pospešijo smrt neozdravljivo bolnih. — Prikrajšano naj bi jim bilo trpljenje.

Berlin, Nemčija, 9. oktobra. — Pravosodno ministrstvo je objavilo podrobno pojasnilo o nemškem pravu, po katerem bi bilo zdravnikom dovoljeno končati trpljenje neozdravljivo bolnih ljudi.

To pojasnilo, ki še nima veljave postave, predlaga, da bi zdravniki imeli pravico skončati muke neozdravljivo bolnih ljudi na lastno prošno v imenu človečanstva.

Ta predlog za priznanje euthanasije — delo, ki povzroči mirno smrt brez bolečin, — je dvignil celo vrsto temeljnih, verskih, znanstvenih in naravnih problemov.

Katoliški list "Germania" je naglo pripomnil:

— Katoliška vera veže vest svojih vernikov, da ne sprejmejo tega načina, da se prikrajša trpljenje neozdravljivih ljudi, ki trpe velike bolečine.

Tudi v luteranskih krogih smatrajo življenje za nekaj, kar more vzeti le Bog.

V zdravstvenih krogih je že nastalo vprašanje, kdaj je kdo neozdravljiv in kdaj naj bo njegovo življenje končano.

Po sedanjem načrtu pravosodnega ministrstva neozdravljivosti bolezni ne bo določil samo oskrbujoči zdravnik, temveč tudi dva oficijelna zdravnika, ki bosta natančno zasledovala ves potek bolezni in bosta osebno preiskala bolnika.

Medtem ko ministrstvo določa, da je euthonasia dovoljena samo, ako oskrbujočega zdravnika podpirata še dva izvedenca, tedaj je dan dokaz, da življenje nima več vrednosti in da ga je mogoče brez vsake škode uničiti.

Postavno vprašanje, kdo more zahtevati euthonasijo, do sedaj še ni bilo rešeno. Ministrstvo samo svetuje, da naj bolnik sam določno in odločno zahteva euthonasijo, ali pa če bolnik ni več zmožen izraziti svoje želje, da morejo njegovi najbližji sorodniki za to prositi, ako prošnja ni v nasprotju z moralo.

POROD NA BROOKLYNSKEM MOSTU

Nicholas Froise je hotel včeraj odvesti svojo ženo v Columbus bolnišnico. Ko je dospel z avtomobilom na sredo Brooklynskega mostu, so ženo napadle porodne bolečine. Zavozil je na stran in par minut kasneje je žena porodila sedem funtov težkega otroka. Neki policist je pozval ambulanco, ki je odvedla mater in otroka v bolnišnico.

PROTIVOJNI KONGRES V VLADIVOSTOKU

Za mirovni kongres ni bilo mogoče dobiti dvorane v Šanghaju. — Zborovanje so premestili v Vladivostok.

Šanghaj, Kitajska, 9. oktobra. Dasiravno je bilo v Šanghaju več odličnih Evropejcev že nad en mesec, niso mogli dobiti dovoljenja za azijski protivojni kongres in so vsled tega odpotovali v Vladivostok v Sibiriji Delegati so pod vodstvom angleškega delavskega voditelja lorda Marleya.

Prejšnja poročila iz Šanghaja so naznanjala, da kitajske oblasti niso hotele dati dovoljenja za kongres, ker so bile mnenja, da je pod komunističnim vodstvom.

Kitajski, v angleščini pisani list "The China Press" pravi, da so bili delegati zelo nespametni, da niso vprašali kitajske vlade za dovoljenje prej, predno so prišli na Kitajsko. Poleg te ga pa so tudi imeli tajno zborovanje v budistovski hiši Čap Kunga, katero ime si je navzel mednarodni vohun J. T. Trebič-Lincoln, ko je pustal budistovski duhovnik. Vsled tega zborovanja so si delegati nakopali jezo kitajske vlade.

Protivojni kongres se vrši vsako leto na različnih krajih sveta. Kongres ima za svoj cilj boj proti vojni. Lansko leto je bil kongres v Amsterdamu na Holandskem. Pred enim tednom je bil tak kongres v New Yorku, kjer je bilo udeleženih okoli 3000 delegatov.

Lord Marley se je zelo hrabro bojeval v svetovni vojni. Po vojni se je pridružil angleški delavski stranki in se je zavzemal za splošni mir.

18. avgusta je prišel lord Marley skupno z urednikom francoskega komunističnega lista "Humanite" Paulom Vallant-Couturier v Šanghaj. Nekaj dni pozneje je odpotoval na Japonsko, da bi pregovoril japonske pacifiste, da bi se udeležili kongresa, toda japonska vlada ga je izgnala iz dežele.

Prejšni teden je mestni zastopnik v Šanghaju prepovedal protivojni kongres, vsled tega so se delegati odpravili v Vladivostok, kjati tak kongres je dovoljen samo v deželi sovjetov.

22 OSEB POGREŠAJO

Los Angeles, Cal., 7. oktobra. Pri velikem požaru, ki je divjal v Griffith Park, je izgubilo osemindvajset oseb življenje, dvaindvajset nezaposlenih pa še vedno pogrešajo. Med razvalinami so našli precej obžganih kosti, pa dosedaj še niso dognali, če so živalske ali človeške.

VELIKO PRAZNOVANJE NA POLJSKEM

Krakov, Poljska, 7. oktobra. — Danes so tukaj z velikimi svečanostmi proslavili 250-obletnico dne, ko je pregnal poljski kralj Sobieski Turke izpred Dunaja. Svečanosti so se vršile pod pokroviteljstvom vojnega ministra, maršala Pilsudskega.

JAPONSKE SPLETKE V MANDŽURIJI

Sovjeti so objavili listine, ki dokazujejo, da so Japonci izdelali načrt za polastitev kitajske železnice. — Imeli so tajne seje.

Moskva, Rusija, 9. oktobra. — Sovjetska vlada je objavila vse japonske uradne listine, ki vsebujejo natančno izdelane načrte za aretacijo ruskih uradnikov kitajske vzhodne železnice, ki je last Rusije, kar bi dalo povod, da bi se Mančukuo država polastila železnice.

Tri listine nosijo podpis japonskega poslanika v Mančukuo in vrhovnega poveljnika japonske vojske v Mandžuriji, generala Takeši Hišikari in so sestavljene v obliki poročila na zunanje ministrstvo v Tokio. Četrta listina pa vsebuje poročilo japonskega generalnega konzula v Mančukuo Kazuhito Moriširna generalu Hišikari.

Iz teh listin je razvidino, da so visoki japonski civilni in vojaški uradniki imeli tajno sejo v Harbinu, kjer so izdelali načrt. Na seji 19. septembra je bilo sklenjeno, da mančukuo oblasti aretirajo sedem sovjetskih železniških uradnikov, ki se sedaj nahajajo v zaporih.

Od te se je so bili izključeni Kitajci, vsled česar zatrjuje sovjetska vlada, da zadene popolna odgovornost za postopanje mančukuo vlade Japonsko.

Poleg sklepa glede aretacije so dobile mančukuo oblasti tudi naročilo, da se poslužijo orožja proti vsakemu sovjetskemu železniškemu uradniku, ki bi se protivil aretaciji.

V objavi teh listin pa ni bilo povedano, kako so prišle v roke sovjetske vlade.

ŠTRAJK V KAZNILNICI

Pittsburgh, Pa., 9. oktobra. — Ker so nekateri kaznenci skušali vprizoriti med 1800 kaznenci upor, je bilo 21 kaznencev zaprtih v somotnih celicah. Vsled tega so pričeli gladovni štrajk.

SOVJETSKA ZASTAVA JE BILA SNETA

Bukarešta, Romunska, 9. oktobra. — Ob priliki otvoritve mednarodne konference železničarjev je bila v Bukarešti prvikrat razobešena sovjetska zastava. Toda razjarjena množica jo je takoj snela in zažgala.

ARMADA BREZPOSELNIH SE MANJŠA

Washington, D. C., 9. oktobra. V svojem mesečnem poročilu naznanja American Federation of Labor, da je do konca septembra dobilo okoli 3,000,000 brezposelnih delo.

Po cenitvi delavske federacije je brez dela še vedno 10,350,000 delavcev, v primeri s 13,350,000 brezposelnimi v marcu.

KELLY SE NE PRIZNA KRIVEGA

Oklahoma City, Okla., 9. oktobra. — George Kelly in njegova žena Katherine kot zadnja obdolženca štirinajstih odvajalcev milijonarja Urschela sta danes bila pripeljana pred sodnika.

Kakor tekom obravnave proti Bailyeu, Batesu in tovarišem, je tudi sedaj sodišče strogo zastraženo.

Kelly in njegova žena sta nastopila zelo kjubovalno. Izjavila sta, da bosta šla prej na električni stol, predno bosta priznala svojo krivdo. Oba sta izjavila, da nista kriva Urschelove odvedbe. Celo njun zagovornik se je temu čudil, kajti bil je prepričan, da bosta priznala udeležbo pri odvedbi.

Leavenworth, Kans., 9. oktobra. — Bailey in Bates sta bila z aeroplanom pripeljana iz Oklahoma City in sta bila postavljena v zvezno kaznilnico v Leavenworthu.

GOVERNER PRVIČ V ČEVLJIH

Sacramento, Cal., 9. oktobra. — Governer James Rolph, ki je star 64 let, je prvič v svojem življenju obul čevlje (čižme).

Do sedaj je vedno nosil škornje, katere pa je moral opustiti, ker zaradi revmatizma ni mogel več v njih hoditi.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2—3878

MORRIS HILLQUIT

S smrtjo Morrisa Hillquita je izgubila socijalistična stranka v Ameriki enega svojih najboljših mož.

Pokojnik je bil rojen leta 1869 v Rigi ter se je leta 1886 s svojimi starši priselil v Združene države. V političnem življenju se je začel zgodaj udejstvovati. Ni bil pa samo politik, pač pa tudi dober pisatelj in žurnalist. Po poklicu je bil odvetnik in je dolgo vrsto let posvečal svojo službo delavskim organizacijam. Dvakrat je kandidiral na socijalističnem tiketu za newyorškega župana. Ko je kandidiral pokojni zvezni senator La Follette za predsedniško mesto, je Hillquit z vsemi silami propagiral zanj.

Zgodovina ameriškega socijalizma je tesno združena z imenom Morrisa Hillquita. Njegov mednarodni sloves prav nič ne zaostaja za slovesom Jauresa, Bebela in Bernsteina. Izza smrti Eugena V. Debsa je bil Hillquit predsednik socijalističnega narodnega odbora. V svoji stranki je bil pristaš desnega krila in je imel dosti opravka s precej močno opozicijo levokrilašev.

Na lanski konvenciji socijalistične stranke v Milwaukee, so mu levičarji postavili protikandidata, toda po vroči debati je bil Hillquit ponovno izvoljen.

Pokojnik je bil mož izrednih duševnih zmožnosti, skozinskoz pošten in se je vedno odkritosrčno boril za svoje ideale. Organizirani delavci bodo težko preboleli izgubo, ki jih je zadela.

PRED VOLITVAMI

Volitve se bližajo. V občinske in državne urade bo treba izvoliti nove može. Republikanska in demokratska stranka se borita za prvenstvo. Volivna kampanja je precej ostra. Govorniki grme drug proti drugemu, časopisje pere umazano perilo.

Če je le polovica tistega res, kar bodo rekli v volivni kampanji republikanci o demokratih, in kar bodo rekli demokratje o republikancih, naj se sam večni Bog usmili te dežele.

REPUBLIKANSKA NEMČIJA

Nemčija je republika, toda navdušenja za kajzerja še zdavnaj ni konec. Neki nemški list je bil razpisal več nagrad in pozval svoje naročnike, naj imenujejo pet oseb, ki so v Nemčiji najbolj priljubljene. Neki star veteran je vposlal sledeči seznam:

1. Njegovo veličanstvo cesar Viljem;
2. Njeno veličanstvo cesarica Hermina;
3. Njegovo visočanstvo prestolonaslednik;
4. Žena njegovega visočanstva prestolonaslednika;
5. Adolf Hitler.

Ta seznam je zelo značilen. Še bolj je pa značilno, da je bilo uredništvo dotičnega lista toliko pošteno, da je prisodilo patriotskemu veteranu prvo nagrado.

Kako je seznam Hitlerju ugajal, pa poročilo ne omenja.

ŠE NEKAJ O POVODNJI

Včeraj je objavil "Glas Naroda" že peto poročilo o strašni povodnji v stari domovini. Istočasno je bil objavljen tudi dopis našega starokrajskega poročevalca o škodi, ki so jo povzročili nalivi v gorenjem delu Poljanske doline.

Rojaki, ki ne čitajo drugega kot glasila naših slovenskih organizacij, bodo šele proti koncu tega tedna izvedeli nekaj podrobnosti o strašni katastrofi.

"Glas Naroda" je že prejšnjo sredo objavil tri kolone dolgo poročilo o razlejanju v Ribniški dolini, dočim ni imel naprimer "Amerikanski Slovenec" še v petkovi številki niti besedice o povodnji.

Dopisi.

Lorain, Ohio.

Slovenski Narodni Dom v Lorainu bo praznoval 29. oktobra desetletnico otvoritve. Na ta dan se bo vršila proslava z jako bogatim programom. Nastopili bodo: Slovenska šola, dramski odsek S. N. D. in pevski zbor "Naš dom" pod vodstvom Mr. Louis Šemeta. Najbrže bo tudi banket. Že sedaj se vabi vse rojake iz Loraina, iz Clevelanda in iz drugih naselbin. Več o programu bom poročal pozneje.

Dne 15. oktobra priredi S. N. D. elam bake. Vabi se vse delničarje in delničarke in pa vsak naj povabi še svojega prijatelaj. Za vstopnice vprašajte pri poslovodju ali tajniku S. N. D.

V nedeljo smo obiskali prijatelje v Girard, O. Odpeljali smo se v družbi Mr. in Mrs. Joe Menart iz Clevelanda. Ta obisk smo mislili napraviti že večkrat, in v nedeljo smo obljubo izpolnili. Okrog desete ure dopoldne smo že zagledali tovarno The Ohio Leather Co. in se nato ustavili v S. N. D. Tam smo se seznanili z Mr. Matija Leskovcem, Mr. Joe Leskovcem, Mr. John Košinom in Mr. Frank Zalokarjem. Dobro smo se počutili ko smo se okrepčali s 3.2 procentnim pivom. Potem smo se podali k družini Mr. John Dolčiča, kjer so nas prav gotoljubno sprejeli in povabili v hišo za mizo. Mrs. Dolčič nas je sprejela kot svoje goste in nam napravila imenitno kosilo. Prav lepa hvala za vse.

Potem smo obiskali še razne druge prijatelje, kot Mr. in Mrs. Anton Dežman, ki so nam postregli z mrzlim pivom. Videli smo Mr. John Jesenka, ki je izročil pozdrave svojim prijateljem v Lorainu. Obiskali smo tudi družino Mr. Joe Cekuta, toda jih ni bilo doma. No, se bomo pa drugič videli.

Iz Girarda smo se odpeljali na slovenske farme v Geneva, O. Ustavili smo se na prijazni farmi Mr. Joe Gramca. Šofirala nas je Mrs. Menart in je vozila tako, da menda ni ostalo nobenega prahu na cesti. Gramčevi imajo lepo farmo in mnogo lepega grozdja bodo pridelali letos, belega in črnega, ki je sladko kot med. Ogledali smo si vso farmo, potem smo se pa podali v hišo, kjer je igral na harmoniko Frankie Simms. Navzočih je bilo več prijateljev iz Clevelanda in smo se prav lepo zabavali. Za nami so se pripeljali iz Girarda še Mr. in Mrs. Frank Zalokar ter Mr. Joe Leskovec. Tukaj smo se seznanili tudi z Mr. in Mrs. Anton Berlan iz Orville, O.

Zahvalim se posebno Mr. in Mrs. Dolčiču za vso prijaznost in sploh vsem odotnim Slovencem. Nimam zanje drugega kot pohvalo in jim želim najboljšega napredka v slogi in skupnosti za dobrobit slovenske naselbine girardske. Vsem nam je ostal Girard v prijaznem spominu in upam, da se še vidimo tam.

Pozdrav!

Louis Balant.

Eveleth, Minn.

V tej naselbini smo ženske ustanovile novo organizacijo. Od Slovenske Ženske Zveze je odstopilo kakih dvesto članic in ustanovile so samostojno organizacijo, ki se imenuje "Združene Minnesotske Slovenke". Sedež je v Eveleth.

V glavni odbor so bile izvoljene: J. Rozinka, predsednica; Frances Kavčič, podpredsednica; Agnes Kočevar, tajnica; Uršula Ambrožič, blagajničarka; Mary Vrhovnik, zapisnikarica. Nadzorni odbor: Katy Lovšin, Angela Debeve, Mary Peternelj iz Gilberta. Gospodarski odbor: Agnes Peterin, Mary Garantini, Mrs. Bežal iz Buhl, Minn.

Na zadnji seji dne 11. septembra smo sklenile, da priredimo dne 15. oktobra veselico v Eveleth Auditorium.

Drage članice, pridite in pripeljite svoje prijatelje in prijateljice, ker ne bo vam žal. Od pol šestih do osmih bomo servirale večerjo, po osmi uri bo pa prosta zabava in ples. Vse to bo veljalo samo 25 centov za osebo. Naša slovenska dekleta pa prosim, naj pripeljejo na veselico svoje fante s seboj. Vabljeni so tudi rojaki iz drugih naselbin. Da bo prijetno in veselo, vam zagotavlja veselični odbor.

Tudi Petra Zgago povabim, naj pride enkrat v Minnesoto pogledat, ker bi ga radi osebno spoznali in videli. Sicer ga pa jaz že skoro poznam. Tako me je firbec lomil, da sem mojo prijateljico v New Yorku vprašala, če je Zgaga res tak kakor je na sliki, ki jo je bil nekoč objavil. Odpisala mi je, da ni tak, pač pa fajn človek. In navado ima, da ga včasi rad kak kozarec popije. Le pridi Zgaga, pri nas ti ne bo treba žeje umirati.

Pozdrav vsem čitateljem!

Mary Vrhovnik.

ITALIJA SE UTRJUJE TUDI V ZRAKU

Še po svetovni vojni nihče ni videl v Italiji velesile enake Franciji Angliji, ali samo Japonski. Sijajno oborožena, sita in lepo oblečena italijanska armada je bila poleg tega še v veliki premoči, pa je vendar bežala pred lačnimi, raztrganimi in izmučenimi avstr. četami, kadarkoli se jim je zahotelo pognati Italijane v beg. Italijanski vojak sploh ni bil za vojno v strelskih jarkih, kjer se je moral boriti ne samo proti sovražnikom, temveč tudi proti nesnagi in mrčesu. Je pa vprašanje, ali ti slabi vojaki ne bodo izborni vojaški piloti. A bodoča vojna se nam obeta v zraku in iz zraka.

Italija postaja s svojim letalstvom prava velesila. Kako Italijani delajo na polju izpopolnitve svojega letalstva, nam najbolje priča polet Balbove eskadre čez ocean. Mussolini ni mogel najti za italijansko letalstvo primernejšega moža, kakor je Balbo. Vedel je, da je naloga težka, in izbral je za njo razmeroma zelo mladega moža, ki je pokazal občudovanja vredno energijo. Začel je z nepričakovanimi inspekcijami — prileti na letališče, pregleda vse, premesti nekaj častnikov, kaznuje tega ali onega, ki je zamudil v službo in ki ne kaže nobene volje do napredka. Tako je počasi stare ljudi izpremenil v nove ali pa jih odslovil. Pa tudi staremu inventarju je prišel Balbo kmalu do živega. Na letališčih je dal podreti stare lesene barake ter zgraditi najmodenerjše hangarje in poslopja. V letalskem ministrstvu je napravil pravo revolucijo. V novem poslopju so med pisarnami steklene stene, da nihče ne more lenuhariti. Da bi niti akti ne spali, je dal dvakrat ali trikrat vse pregledati. Kaznoval je strogo, toda pravično. Nastopil je neizprosno proti protekciji in povzdignil disciplino, ki jo je svet občudoval na nedavnem poletu učencev orbetellske letalske šole v Ameriko.

Največje Balbovo delo je pa letalska šola vojaških pilotov v Orbetellu. Prvi učenci so poleteli z Balbom iz Italije v Brazilijo. V šoli vlada zelo stroga disciplina. Neprestani zdravniški pregledi, stroga prepoved alkoholnih pijač in kaje, gojitev sporta in tovarištva. Šoli je doleljen organizatorno institut internat Umberta Maddelene in v njem se vzgajajo sinovi letalcev, ki so se smrtno ponesrečili. Poleg letalske šole v Orbetellu slovi še šola pilotov lovcev v Desenzanu. Iz nje je izšel svetovni rekorder Agelo, ki je 10. aprila na avijonu Macchi Castoldi 72 iz tovarne Fiat prekosil v Orlebaru rekord angleškega poročnika Steinfortha, ko je dosegel hitrost 682 km 403 m na uro.

V gradnji letal je Italija najbolj stremela po samoosvojitvi. Država, navezana na uvoz surovin, bi zašla v politično odvisnost od svojega dobavitelja. Vprašanje jekla so gladko rešile državne železarne v Cogne, kjer se izdeluje tudi duraluminij. Ameriški les za propelerje so nadomestili z lesom trentinskih gor. Namestu svile rabijo za krila laneno platno. Tudi vse potrebščine za optičnene, fotografske in radio instrumente izdelujejo Italijani doma.

Vojaško letalstvo od ostale armade ni odvisno. Ono ima svoje ministrstvo, svoj štab in zdaj tudi svojo admiraliteto. Letalskemu ministrstvu so podrejene delavnice, šole za pilote in opazovalce, vojna letalska šola za višje častnike in posebni metereološki zavodi. Letala za bombardiranje so letos pokazala na manevrih v Milanu, da so na zelo visoki stopnji. V zadnjem času je dobilo italijansko vojaško letalstvo novo napravo za metanje bomb, ki je vdelana v letalo tako, da niti pilot ne pozna njenega ustroja. Tudi zasledovalna letala so Italijani zelo izpopolnili. Že lani so dosegli v Curihu v hitrosti z njimi prvo in drugo mesto. Baje imajo letala, ki dosežejo hitrost 400 km na uro. Vsak mlad mehanik, ki ga veseli letalstvo, se lahko brezplačno izšola za pilota. 15. aprila so otvorili v Italiji 26 letalskih tečajev, iz katerih pride nad 500 mladih pilotov.

LEPO STANOVANJE — šestih sob v dve-družinski hiši, z okni ob strani, parno kurjavo in kopališčem se odda na **58-25—60 Place, Maspeth.** Vprašajte na tem naslovu ali pri:

John Kobilca,
2391 Hughes St., Ridgewood.
Tel: Heg. 3—9645.
(6x 4—10)

SKRIVNOSTNA SMRT IRAŠKEGA KRALJA

Smrt iraškega kralja Fejsala, ki je nenadoma preminul v Bernu, kjer je iskal zdravniške pomoči pri nekem specialistu za srčne bolezni, je presenetila vse iraške državljane. Po smrti so vladarjevo truplo balzamirali in ga prenesli v mrtvaško kapelico Patološkega zavoda, nato pa so ga odpravili v domovino.

Preden pa je bila smrt kralja Iraka protokolarično ugotovljena, ter so dolgoletni telesni zdravnik pokojnika Hasan paša ter švicarska zdravnika prof. Wegelin in Kocher podpisali izjavo, da je smrt nastopila zaradi kapi, ki je bila posledica arterioskleroze, je zahtevalo kraljevo spremstvo, ki je prišlo z njim v Švico, naj se truplo raztelesi in natančno preišče. Zakaj? Raznesli so se bili glasovi, da kralj ni umrl naravne smrti, marveč da je bil zastrupljen. Zato je bila obdukcija dovoljeno in izvedena. — Truplo kralja Fejsala so prenesli v Patološki zavod, kjer so ga raztelesili. Proceduro je izvršil prof. Rechet, ki je po obdukciji potrdil to, kar so ugotovili zdravniki v protokolu o smrti.

Kljub temu pa se je v Fejsalovem spremstvu trdovratno vzdrževala vest, da je pokojni vladar postal žrtev zločina. Stvar je postala še sumljivejša, ker je tri ure po Fejsalovi smrti nenadoma umrl tudi ravnatelj hotela, v katerem se je bil nastanil iraški kralj. Istočasno pa je izginila neka neznana "lepotica", ki je spremljala kralja. Nihče ne ve, kdo je bila ta skrivnostna ženska, odkod je prišla in s čim se je prikupila pokojnemu kralju. Splošno pa se širijo glasovi, da je imela prav ta neznanka važno vlogo pri kraljevi smrti. Menijo namreč, da je bil kralj Fejsal zastrupljen z digitalinom ali kakšnim drugim strupom.

V Orientu namreč poznajo strupe, ki povzročijo smrt, ne da bi se po smrti dala dokazati njih eksistenca v organizmu žrtve.

Tem govoricam sicer odločno ugovarja kraljevi telesni zdravnik Hasan paša, ki pravi, da je kralj pač v zadnjem času jemal precejšnje količine broma, ki pa so mu ga bili predpisali zdravniki. Vsa ta zdravila je kralju podal on. Hasan paša, pred uporabo pa jih je skrbno preiskal. Po Hasanovi sodbi je nastopila kraljeva smrt zaradi prevelike utrujenosti. Hasan je več dni pred smrtjo kralju nujno svetoval, naj samo počiva, ker se sicer utegne njegovo zdravstveno stanje poslabšati. Toda Fejsal ni ubogal.

V Carigradu je napravila vest o Fejsalovi smrti porazen vtis. Tam biva namreč del kraljeve rodbine. Tem večji je bil vtis, ker se je kraljeva sestra, princesa Sara pred nekaj dni na skrivaj omožila z nekim legacijskim svetnikom iraškega poslaništva v Londonu. Kralj Fejsal je bil o tej stvari obveščen po pošti, ki so mu jo bili prinesli tik pred smrtjo. Baje je to sporočilo kralja močno razburilo, ker je bil pokojni vladar namenil svojo sestro za ženo egiptskemu kralju

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

Peter Zgaga

Dvanajst mejnikov v življenju ženske:

Bila je ponosna, ko so ji prvič rekli "gospodična".

Bila je srečna, da so jo smatrali za starejšo nego njene tovarišice enake starosti.

Želela si je, ko je doživela svoje prvo razočaranje, v ljubezni, da bi bila stara, popolnoma stara ženska in da bi ne čutila več svoje muke.

V zatišju svoje mlade zakonske sreče je pozabila na vso nečimernost in se je smejala ženskam, ki se niso znale starati z ravnodušjem in častjo.

Na svoj 30. rojstni dan je dejala, da čuti, kako njena prava mladost šele sedaj prihaja.

Pretreslo jo je, ko je odkrila prvi sivi las.

Bila je presenečena, ko jo je mlado dekle pozdravilo s spoštljivim priklonom.

Padla je iz oblakov, ko je odkrila, da zanimanje mičnega mladega moža ne velja njej, temveč njeni hčeri.

Bilo ji je silno prijetno, ko ji je zaklical šofer "Pozor, mala gospodična!"

Bila je ogorčena, ko ji je prodajalka hvalila "primeren klobuk za zrele ženske".

Jokala je, ko je dejal starejši gospod "V naših mladih letih, gospa . . ."

Popolnoma se je sprijaznila s svojo usodo, ko ji je mali vnuček prvič dejal "stara mamica".

*

— Ženina sem ti izbrala — je rekla mati svoji hčeri.

— Dobro, — je odvrnila, — sem prav zadovoljna, pa naj bo tak ali tak. Toda poročno obleko si bom sama izbrala. Če mi ne pustite izbrati poročne obleke, se raje ne poročim.

*

O bavarskem kralju Ludviku poročajo, da je bil zelo originalen človek. Posebno za parade, pogrebe, veselice in slavnosti je bil jako navdušen. Vse se je moralo vršiti natančno po predpisih, in gorje onemu, ki bi predpis prekršil.

Bolj se je dvigal za zunanjost, nego za vest in srce.

Ko je umrla kraljica Karolina, je bilo po vsej Bavarski zapovedano splošno žalovanje. Imenitniki so morali hoditi v črnih oblekah, iz oken so morale vihrati črne zastave.

Nekega dne je srečal kralj v parku originalnega monakovskega umetnika Kocherja.

Kocher — možak je bil star in romantičen — se je vozil v kočiji. In škandal vseh škandalov — sramota vseh sramot — Kocher je nosil v času žalovanja sivkaste hlače.

— He! — ga je nahrulil kralj. — Doba žalovanja po presvetli kraljici še ni minila. Kakšne hlače pa imate na sebi?

Umetnik se je nekoliko dvignil, se udaril po črnem lajbeču in vzkliknil:

— Veličanstvo, jaz tukaj notri žalujem po pokojni kraljici, tukaj notri, ne pa v hlačah.

*

Lansko jesen se mi je bilo posrečilo napraviti sodček vina, kakoršenega ni še nikdar premogla moja skromna klet. Bilo je iz californijskega grozdja ter slastno in močno, da nikdar tako. Vsak, ki ga je poskusil, ga ni mogel prehvaliti. Na mizo sem ga dal le ob svečanih prilikah. Svečanih prilik sicer ni bilo dosti, pa ga je vseeno že maja meseca zmanjkalo. Toda naj bosta sladkost in dobrota še tako popolni, brez kaplje pelina ne gre. In pelin je cviknila v tisto nebeško pijačo mlada slovenska lepotica. Ko si je omočila ustnice, je rekla: — Po nekih čudnih recnijah ima okus. —

Dolgo časa ji nisem mogel odpustiti neumestne opombe, danes ji pa odpuščam. Morda zato, ker je v kleti že zdavnaj zmanjkalo vseh sladkosti in vseh dobrot, morda pa zato, ker prihajam bolj in bolj do prepričanja, da ženske sploh ne vedo, kaj je sladko in dobro in sploh nimajo zmisla za lepoto. Lepotica, ki je tako nesramno obsodila mojo najboljšo kapljo, baje zaenkrat še ni zaljubljena, še manj pa poročena. Ne bom se pa dosti zmotil, ako pribijem, da bo čez dve ali tri leta objemala kako debelo nerodno teslo in mu šepetala v uho: — Oh, kako si lep, oh, kako neznansko si lep . . . oh, kako te imam rada . . .

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.60	Din. 100	Za $ 8.60	Lir 100
" $ 4.75	Din. 200	" $16.85	Lir 200
" $ 6.90	Din. 300	" $41.10	Lir 500
" $11.25	Din. 500	" $81.75	Lir 1000
" $22.25	Din. 1000	" $162.50	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo	$5.00	morate poslati		$ 5.75
" "	$10.00	"	"	$10.85
" "	$15.00	"	"	$16.—
" "	$20.00	"	"	$21.—
" "	$40.00	"	"	$41.25
" "	$50.00	"	"	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

RAZKOLNIKOV:

GODOVANJE

Gospodična Julka se je pripravljala za svoj praznik, bližal se je namreč dan njenega godu, ki ga je vedno obhajala zelo slovesno.

Na godovanje je vsako leto povabila nekaj svojih zvestih prijateljic, znanih malomestnih klepetuljic, da so pri sladki torti vse skupaj obrale kosti ubogih občanov.

Letos se ni tako veselila tega dne.

Julka je bila šolska služkinja in je službo podedovala po svojem očetu, veselem Dolenjcu. Njene dolžnosti so bile vsekakor zelo važne. Skrbela je za vso šolo, poznala je vse otroke in se zanimala za njihov napredek, obrekovala je učitelje in učiteljice, pretepala male šolarčke pred poukom, če so bili preglasni. Sicer so ji fantički vračali milo za drago, rvarili so se z njo in ji kazal jezike.

S skrbjo za šolo bila združena skrb za občane, če so bili otroci trdoglavi, se je jezila nad starši, da se ne brigajo za vzgojo svoje dece, če so se dobro učili, je obrekovala starše, češ, da imajo preveč pametne otroke, ki jih bodo kmalu stlačili v koš s svojo modrostjo. Vedno je pazila, da je v šoli izsledila vsako nerednost in napasla svojo radovednost.

Julka je pa premalo skrbela za snago, dolge zastave pajčevine so krasile šolske kote in proslavljale služkinjo, ki je imela preveč drugih skrbi.

Pripetilo se je, da jo je pri njenem vzgojnem delu, ko je delila fantičkom zaušnice, presenetil gospod upravitelj. Ta človek pa, čeprav je bil vzgojitelj, ni hotel razumeti skrbi za blagor otrok, ki jo je imela Julka. Kratkomalo ji je prepovedal vtikati se v stvari, ki je ne brigajo, svetoval ji je pa, naj se bolj potrudi za snago, a za paglavce bo skrbel že on sam.

Julka je bila užaljena in jezna. Še večji vzrok njene slabe volje pa je bil učitelj Andrej, ki se ni brigal za vroče poglede še ne stare Julke. Ostal je neobčutljiv in zaman ga je ljubila in čakala, da jo zasnubi.

Da, ta Andrej, kar nesramno ji je zagodel in si izbral drugo ter se sklenil z njo poročiti prav na dan Julkinega godu.

"Naj se!" je zaključila svoje žalostno premišljevanje in šla na delo. Deco je pridno bunkala kakor preje, le bolj pazila je, da ni bilo blizu kakega učitelja.

Pa se ji je vendar nekaj ponesrečilo, malega sosedovega fantička je v hitrici udarila na oko in deček je glasno tulil. Prišel je upravitelj in si vse zapisal.

Zdaj je bila v resnih skrbeh in kar nič preveč se ni veselila svetega Julijana. Julkinega godu se je menda najbolj bal njen nečak Tonček, ki ga je imela v oskrbi in ga je raje krmila z udarci kakor s kruhom.

Že nekaj dni preje se je jezila, da mora kuhati tudi za tega paglavca in bo jedel predobro kosilo ker se ne izplača kuhati kar na dve strani, zmerjala ga je, da ji bo vse požrl in mu grozila, da ga bo postavila pod kap. Deček je bil revček brez staršev, ki sta mu prehitro umrla. Trpeti je moral tetino jezo in molčal je.

Dan godu je napočil. Na mizi je ležala torta, visoka in črna je vabila polna mračne in tihe sladkosti. Vse je bilo pripravljeno. Julka je skočila še po vino, da bi postregla z njim svojim gostom.

Tedaj je prihitel iz sosedne sobe Tonček s škatlico v roki. Stresel jo je. Dvignil je beli nazobčani papir okoli torte in izpustil iz škatle majhno miško prav pod torto. Preden se je miška dobro zavedla, je že ždela pod ogromnim hribom črne sladkosti.

Gospodična Julka se je vrnila. Z njo so pricapljale tudi njene prijateljice. Na torti je gospodinja opazila majhno razpoko, a ni se ozirala na to. V milem govoru se je zahvalila prijateljicam za čestitke in že se je zabliskal bridki nož v njeni desnici in se zapičil v torto.

Tedaj je nekaj zacvililo, izpod torte je prilezla miška in švignila na tla. Prijatejice so zavriščale in kar pobegnile. Julka je razburjena zgrabila kozarec in izpila na dušek kar vrhano mero vina.

Tedaj je nekdo potrkal. Vstopil je šolski vodja, ji vzneseno čestital in pripomnil, da je šolski odbor spoznal, da ima ona mnogo preveč moči in talentov, in da je škoda, da bi jih tratila v taki službi, ker se lahko drugje uspešneje udejstvuje. In prav zato je nastavil odbor drugo služkinjo.

Upravitelj je odšel. Julka je žalostno, gledala za njim. Potem se je za strmela v torto in zazdelo se ji je, da je prav ta črna sladka gmota kriva vse njene nesreče. Zgrabila je torto in jo treščila na tla.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

V petek popoldne je pri delu v tovarni Cleveland Tractor Co. nagloma preminul rojak Andrej Podobnikar, star 42 let. To zapušča žalujočo soprogo in štiri leta starega sinča James, nadalje očeta in enega brata. Ranjki je bil rojen v Zidanem mostu na Štajerskem.

— V Arma, Kans., se je pri delu v rovu težko ponesrečil Martin Krušič. Prebilo mu je lobanjo, vendar je upanje, da okreva. Zdravi se v bolnišnici Mt. Carmel.

— V Breezy Hill, Kans., je na živem zgorela Frances Peve, stara 75 let in doma iz Gornjega Tuhinja na Gorenjskem. Samotarila je v koči in najbrž se ji je prevrnila svetilka. Ko so sosedje opazili ogenj, je bila že vsa koča v plamenu in starko so potegnili iz ognja mrtvo in vso ožgano.

— V petek 29. septembra je na svojem domu v Milwaukee, umrla Uršula Hofbauer, rojena Rakun, ki je dosegla častitljivo starost 76 let. Pokojna je bila iz znane Rakunove družine na Rečici v Savinjski dolini ter je prišla v Milwaukee pred 26 leti. Njena družina ima tukaj in v starem kraju obširno sorodstvo, med katerimi je bil tudi starim Milwaučanom dobro poznani Jakob Rakun, ki je pred leti umrl v starem kraju ter njegov brat Florijan.

— Komaj se je odprl 1. oktobra lov na zajce in jerebice, že se je pripetila huda nesreča rojaku Antonu Vranesiču v Calumeth, Mich. Mladi 22 letni Anton se je napotil v nedeljo zjutraj, z nekim svojim tovarišem na lov. Peljala sta se do jezera Medora, kjer sta izstopila in šla v gozd na jerebice.. Hodeč po gozdu, se je Vranesičeva puška na neznan način sprožila in ves naboj mu je šel v roko. S tovarišem sta se hitro odpeljala v bolnišnico na Calumet, kjer so pa zdravniki izjavil, da je roka preveč razmesarjena, da bi jo bilo mogoče ohraniti, nakar so mu jo takoj odrezali. Pač huda nesreča za mladega rojaka.

— Ferdinand Chesarek iz Calumet, Mich., je odpotoval v ponedeljek v Washington, D. C., kjer bo vstopil v ondotno znano Devitt šolo, katera pripravlja dijake za vstop v West Point vojaško akademijo. odkoder prihajajo častniki za ameriško armado. Vstop v to akademijo je zelo težko dobiti in le gotovo število je določeno vsako leto. Mladi rojak se bo pripravljal za stop v imenovani pripravljalni šoli, pri hodnjih pet mesecev; v mesecu marcu mora položiti izpit.

— Po dolgotrajni bolezni je v Rock Springs, Wyo., umrla Katarina Taucher, žena Blaža Tauherja, v starosti 50 let. Rojena je bilav Bobrovnici, fara Lučne nad Škofjo Loko. V Ameriko je prišla pred 25 leti. Zapušča moža, hčer in dva že dorastla sinova.

— V Hall, W. Va., je bil 26. septembra pri delu v premogovniku ubit Mihael Prels, doma iz Gornje Košane pri Št. Petru na Krasu. Zapušča družino.

— V Roundup, Mont., je utonil Slovenec Luka Zupan, doma iz Dolenjskega.

V bolnišnici v Roundup je umrl Peter Matana, rojen v Dalmaciji, dobro poznat med tukajšnjimi Slovenci. Bil je v Roundup čez 20 let in do bolezni je delal v premogorovu v Klein.

Iz Roudup, Mont., sta šli dve Slovenki (Gorenjke) po 30 letih bivanja v Montani obiskat svoje sorodnike v Forest City, Pa.. To sta sestri Mrs. Math Panica in Mrs. J. J. Popovich. Nazaj grede se bosta ustavili v Chicagi in si ogladeli svetovno razstavo.

Ustavili se bosta tudi v Milwaukee, Wis., kjer ima Mrs. J. J. Popovich sina na Marquette University.

Pri zelo priljubljeni in spoštovani družini Mrs. in Mrs. Šarko, Roundup, Mont., so imeli veseli obisk na svoji farmi. Obiskala jih je hčerka s svojim možem. Pripeljala sta se s karo in bosta tam nekaj časa.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

49

Nekatere dame so upehane padale v naročje svojih kavalirjev.

D'Estrees in de Mailly sta igrala šah; oba sta ga imela pošteno pod kapo. Floretta in Julija sta bili že omamljeni, vendar pa ne tako, kakor drugi; vrnili sta se h gugalnicam, da bi nedaljevali tekmo v guganju, ki jo je bil prekinil markizov prihod.

Roger je ostal za hip sam in umaknil se je iz vrtinca splošnega rajanja.

Sarkastičen smehljaj mu je zaigral na ustih ob pogledu na razgreto, razuzdano družbo, ki jo je bil spravil v tak ogenj s tem, da je namignil na morebitni konec podobnih orgij in možnost bližajoče s osvete izmozganega ljudstva.

De Presles si je zaman prizadeval pridružiti se rajanju svojih gostov. Ta razuzdanec je najbrž že slutil, da se je Lofleur zakasnil ali pa da se je njegov načrt po nesrečnem naključju izjalovil.

Nikjer ni imel obstanka, on, ki je bil še nedavno tako trdno prepričan o uspehu svoje nakane.

V glavo mu je šinila misel, da ga bodo gostje gotovo obdolžili bahavosti, dame se mu bodo pa hotele osvetiti za rivalinjo, ki jo je hotel pripeljati na domačo zabavo, pa ga bodo zbadale, češ, kako jih je hotel potegniti za nos, pa se mu ni posrečilo.

Čutil je, da je treba pospešiti razvozljanje, če hoče doseči uspeh, predno se pogrezne vsa ta razgreta in pijana družba v divje orgije, ko nihče več ne bo razumel, kaj se je zgodilo ob prihodu mlade potnice z evreauxskim poštnim vozom...

Markiz de Presles je hodil nervozno po vrtu in nestrpno pričakoval Lafleura.

Dolgo in brezuspešno čakanje mu je šlo tako na živce, da je začel trgati z nohti čipke svojih manšet in ovratnika. Divja jeza ga je obšla pri misli, da bo moral morda zaman čakati.

In že je preklinjal služabnika, da ga je pustil na cedilu.

V trenutku, ko se je že dvajsetič vračal v kot vrta, je pa stopil iz gošče predenj Lafleur in vzkliknil:

— Gospod markiz, zmaga je naša!

XIX.

Presenečenje in zadovoljstvo markiza de Preslesa je bilo tako veliko, da je za hip pozabil na svoje dostojanstvo in prijel služabnika za roko, rekoč:

— O kako sem ti hvaležen, Lafleur.

Namestu odgovora je pa falot molče iztegnil obe roki, kakor je bila pač njegova stara navada.

— Tako je prav. — je dejal markiz. — Evo ti obljubljene nagrade.

Vzel je iz žepa mošnjo denarja in jo vrgel komorniku.

Z opičjo spretnostjo je spravil Lafleur denar v žep. Potem je pa dejal smeje:

— Naša lepa potnica je tu!

— Tu, praviš?... Potem takem se pa le požuri in jo takoj privedi, da jo predstavim gostom.

V svoji nestrpnosti razuzdanec niti vprašal ni, kaj vse je moral Lafleur natveziti dekletu, predno se je dala ločiti od svoje družice, in kakšna sredstva so bila potrebna, da mu je pripeljal žrtev.

Zdaj, ko je bila že tu, je samo razmišljal, kako bi bolj presenetil pijano družbo, ki je bila že davno prekoračila meje dostojnosti.

Komaj je čakal, da stopi s svojo žrtvijo pred razuzdance in jim dokaže, da ima res dober okus. Zato je priganjal Lafleura, češ, naj hitro privede dražestno dekle.

— Privesti? — se je začudil Lafleur. — Prav rad, toda ne gre.

— Ne gre?

— Ne, gospod markiz, to ne gre, moral bi jo prinesti, ker spi.

— Kaj? Spi?

— Gospod markiz se lahko o tem prepriča.

Stopil je korak nazaj in razgrnil goščo. Po prstih se mu je markiz približal.

Henrika je ležala na vrtni klopici, glavo je imela naslonjeno na naslanjalo. Lafleur ji je rahlo potisnil pod glavo svilen blazinico.

— Spi! — je zašepetal markiz. — Kako lepa je takole...

— Gospod markiz, — je dejal Lafleur, da bi se svojemu gospodarju še bolj prikupil, — moral sem si pomagati z uspavalnima sredstvom.

— Kaj za to, glavno je, da je končno v mojih rokah!

— Ah, to ni bilo lahko, — je nadaljeval premeteni služabnik. — Ni mi zaupala, upirala se je, ko sem ji dejal, naj gre z menoj, in hotela je klicati na pomoč... Toda robec na usta in nekaj kapljic tekočine iz te stekleničice...

— Dobro, dobro, — ga je prebil de Presles... Glavno je, da je vse storjeno...

— Gospod markiz bo pač izvolil počakati, da se gospodična prebudi...

— Kaj praviš?

— O, zdaj, zdaj odpre oči...

— Norčuješ se iz mene, mrcina grda!

In potegnil je komornika nekaj korakov v stran rekoč:

— Pokliči na pomoč služabnika ali še bolje štiri maurske služabnice in odnesite spečo lepotico na travnik. Tako bo uvod tem originalnejši... Na travniku bomo tudi lahko vsi prisostvovali njenemu prebujenju... To bo sijajno...

Obrnil se je zadnjič k Lafleuru in mu namignil, da je pogovor končan in da mora takoj ubogati.

Lafleur se je priklonil in ta čas, ko se je markiz vračal k svojim gostom, je poklical Lafleur štiri služabnice, da bi mu pomagale odnesti spečo Henriko na sredo velikega travnika.

— — — —

Vesela družba, ki je bila komaj opazila gostiteljevo odsotnost, mu je hitela naproti, čim ga je zagledala.

De Presles je pa dvignil roko v znak, naj se ustavijo. In s povišanim glasom je vzkliknil:

— Prijatelji, obljubil sem vam presenečenje...

— Da!... da!...

— Se spominjaš, Floretta, da sem ti napovedal...

— Zvezdo iz Normandije! — je zaklicala plesalka z gugalnice.

— Z njeno ruto in cokljami! — je pripomnila Julija.

— Torej, — je nadaljeval markiz in pokazal na travnik, kamor so služabnice z markizovim komornikom že nesle spečo Henriko, — evo moje zvezde, poglejte, tam neso ta biser!

Markizove besede je sprejela vesela družba z velikim presenečenjem. Floretta je skočila z gugalnice.

Hazardisti so prekinili partijo in odložili karte. Samo Roger, udobno zleknjen v naslanjaču, se ni nehal gugati, dočim so se vsi drugi ozrli na travnik, kamor so bile štiri mlade služabnice baš prinesle Henriko in jo previdno posadile na pleteno klopico ter ji potisnile pod glavo in noge blazinice.

— To je pa še čisto mlad, svež plen! — je vzkliknila Floretta in stopila srdito k speči Henriki.

— Naša rivalinja, drage dame! — je pripomnila Julija in se vprašujoče ozrla na markiza.

Nadaljevanje sledi.

Knjigarna "Glas Naroda"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

POVESTI in ROMANI

(Nadaljevanje.)

Prst božji .30
Patria, povest iz irske junaške dobe .30
Prva ljubezen .50
Po gorah in dolinah .80
Pol litra vipavca .60
Poslednji Mohikanec .30
Pravljice H. Majar .30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu .25
Prigodbe čebelice Maje, trda vez 1.—
Ptice selivke, trda vez .75
Pred nevihto .35
Popotniki .60
Poznava Boga .30
Pirhi .30
Povodenj .30
Praški judek .25
Prisega Huronskega glavarja .30
Pravljice in pripovedke (Košutnik)
1. zvezek .40
2. zvezek .40
Prvič med Indijanci .30
Preganjanje indijanskih misijonarjev .30
Robinzon .50
Robinzon Crusoe .50
Revolucija na Portugalskem .30
Rdeča in bela vrtnica, povest .30
Rdeča megla .75
Rdeča kokarda 1.25
Seržant Diavolo, vez. 1.60
Slovenski šaljivec .40
Slovenski Robinzon, trd. vez. .75
Stric Tomova koča .50
Sveški invalid .35
Skozi širno Indijo .50
Sanjska knjiga, mala .60
Sanjska knjiga, velika .90
Sanjska knjiga, (Arabska) 1.50
Spomini Jugoslovanskega dobrovoljca, 1914—1918 1.25
Sredozimci, trd. vez. .60
broš. .40
[illegible] .50
[illegible] 4. zv. .35
[illegible] .60
Stanley v Afriki .50
[illegible] 1.25

Stritarjeva Anthologija, broš .80
Sisto Sesto, povest iz Abrucev .30
Sin medvedjega lovca, Potopljeni roman .30
Študent naj bo, V. zv. .35
Sveta Notburga .35
Spisje, male povesti .35
Stezosledec .30
Sopek Samotarke .35
Sveta noč .30
Svetlobe in sence 1.20
Slike (Meško) .60
Spake, humoreska, trda vez. .90

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trdo vez. .90
broširano .70
Othelo .70
Sen Kresne noči .70

Splošna Knjižnica:

Št. 3. (Ivan Rozman) „Testament" ljudska drama v 4 dej., broš. 165 strani .35
Št. 4. (Cvetko Golar) „Poletne klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano .50
Št. 6. (Novak) Ljuobsumnost .20
Št. 7. Andersonove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 strani, broš. .35
Št. 8. Akt štev. 113 .75
Štev. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber.) Problemi sodobne filozofije, 347 strani, broš. .70
Št. 10. (Ivan Albreht). „Andrej Ternouc, relijefna karikatura in minulosti, 55 str., broš. .25
Št. 11. (Pavel Golia) Peterčkove poslednje sanje, božična povest
Št. 14. (Dr. Karl Engliš) Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., broš. .80
Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt, Renee Mauperin .40
Št. 16. (Janka Samec) Življenja, pesmi, 112 str., broš. .65
Št. 17. (Prosper Merimee) Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 stra. .30
Št. 19. (Gerhart Hauptman) Potopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 strani, broš. .50
Št. 20. (Jul. Zeyer) Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 strani, broš. .45
Št. 21. (Friliolin Žolna) Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str. broš. .25
Št. 22. (Tolstoj) Kreutzerjeva sonata .60
Št. 23. (Sophokles) Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str. broširano .30
Št. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš. .90
Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja, II. del .90
Št. 26. (L. Andrejev) Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. broš. .35
Št. 27. (Fran Erjavec) Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. .35
Št. 29. Tarzan sin opic. trdo vez. 1.20
Št. 31. Roka roke .25
Št. 32. Živeti .25
Št. 35. (Gaj Salustij Krisp) Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 strani, broš. .50
Št. 3J. (Ksaver Meško) Listki, 144 strani .65
Št. 37. Domače živali .30
Št. 38. Tarzan in svet 1.—
Štev. 39. La Boheme .90
Št. 47. Misterij duše 1.—
Štev. 48. Tarzanove živali .90
Štev. 49. Tarzanov sin, trd vez 1.20
Št. 50. Slika De Graye 1.20
Št. 51. Slov. balade in romance .80
Št. 54. V metežu 1.—
Št. 55. Namišljeni bolnik .50
Št. 56. To in onkraj Sotle .30
Št. 58. Glad (Hamsun) .90
Št. 59. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, I. del 1.—
Št. 60. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, II. del 1.—

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Gospa REGINA

Roman iz : življenja :

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

52

Toda vse te misli so ji prihajale, kadar ni bilo Toma poleg. Največ ob večerih, ko je ležala v svoji kabini in je čakala na spanec, so ji rojile po glavi in njeno mlado srce je tedaj utripalo razburjeno in nemirno. Mir je našla samo, ako je v svojih mislih iskala zavetja pri svojih mrtvih stariših. Ne, ne, stariši ne bi dopustili, da bi jo Tom zaradi druge ženske zapustil. Saj brez njega ni mogla živeti — ne, pa prav gotovo ne! Rajši bi umrla in bi šla k svojim starišem.

*

Ob jasnem solnčnem svitu sta prišla v Hamburg. O, kako lepo je bilo v domovini! Vozila sta se po mestu; nastanila sta se v hotelu "Štirje letni časi" in sta oddala brzojavko za teto Greto ter sta ji naznanila svoj prihod naslednjega dne popoldne. Pravzaprav je Tom samo naznanil svoj prihod in teti Greti ni sporočil, da je z njim tudi Uršika. Da bi to razlagal v brzojavi, mu je bilo prenerodno. Teta Greta bo izvedela še dovolj zgodaj, kadar se pripelje v Erfurt.

V Hamburgu je po zvedavih pogledih prvič občutil, da nekateri ugibljejo o njegovem razmerju do Uršike in zato je bil vesel, da bo sedaj teta Greta nastopila kot njena pokroviteljica. Nič več ni bi v Transvaalu, v taborišču, kjer so se vsi poznali in si nikdo ni belil glave zaradi njegovih odnošajev do Uršike. Saj ni več izgledala kot otrok, to je dovolj spoznal na parniku, ko so se drenjali okoli nje s pokloni. V hotelu so ga pogledovali izvanredno zvedavo, ko je izpolnil zglasnico, da mu je za trenutek šinila kri v glavo.

In v Erfurtu in nato na njegovem domu je morala na vsak način biti kaka pokroviteljica. Sam ni mogel stanovati z Uršiko na svojem posestvu. Zato je bilo dobro, da je imel teto Greto.

Uršike ni nadlegoval s takimi skrbmi, ker ji ni hotel kaliti njene brezskrbnosti.

Naslednjega jutra sta odpotovala v Erfurt, kamor sta dospela istega dne pozno popoldne. Na postaji je hodila ob vlaku vitka in nervozna stara gospa ter je vsakega mladega gospoda radovedno pogledala v obraz. Ko slednjič zagleda Toma, naj prej za trenutek obšzane, kot bi svojim očem ne verjela. Saj Toma že ni videla deset let, dobra teta Greta. Toda predno je bila na jasnem, ako je ta mladi gospod v resniei njen nečak, jo je že objel ter jo nekoliko dvignil od tal s svojimi močnimi rokami.

— Teta Greta — draga teta Greta!

Oči se ji zasolze.

— O, Tom, dragi Tom; torej si vendar-le ti! Ljubi Bog, kako zelo si se izpremenil; skoro te ne bi bila spoznala.

— Ti pa se nisi prav nič izpremenila, teta; samo lasje so malo bolj sivi; drugače pa, hvala Bogu, izgledaš popolnoma močna in zdrava.

— Sedaj pa, Tom, ti kličem: iskreno dobrodošel v domovino! Moj Bog, vsled veselja, da te zopet vidim, sem kar slaba Da sem še to mogla doživeti! Da prideš domov, ne kot izgubljen sin, temveč kot samostojen gospodar. Bog je vendar-le vse dobro vodil, moj dragi Tom. Toda o tem se bova razgovorila doma.

— Da, teta. Sedaj pa odpri oči! Predstaviti ti hočem svojo spremljevalko. To je Uršika Kronek, o kateri sem ti že mnogo pisal.

In s tem potisne Uršiko pred staro gospo. Uršika je bila skoro glavo višja kot teta Greta. Z velikim zadovoljstvom gleda gospa v Urškini zardeli obraz. Vse je imela rada, kar je bilo lepega in lepi ljudje so kaj lahko pridobili njeno srce.

— Uršika Kronek? Mala Uršika? O, draga gospica, kako me veseli, da vas poznam. Vem, vi in vaši dragi stariši ste Tomu izkazali toliko dobrega Bog vam poplačaj. Toda — kje so vaši stariši? Gotovo morajo biti tudi tu, ker ste vi tukaj.

Uršika je takoj nekaj vleklo k tej stari gospej. Saj ji je Tom toliko dobrega pripovedoval o njej. Toda vprašanje po njenih stariših ji je privabilo solze v oči. Malo je bila ginjena.

Tom prime teto pod pazduho.

— Uršikin oče in mati sta oba nagloma umrla; oba isti dan, ko je prišla tvoja brzojavka. Zato je prišla Uršika z menoj in jo stavim pod tvoje varstvo, teta.

Prestrašena prime teta Uršiko za roko.

— Moj ubogi, dragi otrok. Tako težak udarec vas je zadel. Potem je to tudi za tebe velika izguba. Tom.

— Da, teta. Izgubil sem svoje najboljše prijatelje, ki so mi v tuji deželi napravili dom. Toda o tem bomo govorili, ko bomo pri tebi na domu. Pojdimo sedaj!

Tom pelje obe s postaje po stopnicah na prosto. Pokliče taksi in postrežčeku izroči listke za kovčege. Obema pomaga stopiti v avtomobil, sam pa še počaka na kovčege. Njegovce prsi se visoko dvigajo. Domači zrak! Njegove oči se smejejo obema damama v obraz. Postrežček prinese kovčege. Tom vstopi in vsi se odpeljejo. Prva ura v tetini hiši je potekla skoro burno in zelo zanimivo. Toliko je bilo treba izpraševati, toliko odgovarjati.

Tudi staro Kristino so morali pozdraviti. Nikakor se ni mogla nagledati zastavnega mladega gospoda, ki je v tujini postal zrel mož. Le nerada je šla iz sobe, ko ji teta reče, naj skuha svežo kavo.

Teta Greta poroča o smrti Tomovega očeta in brata. Kot običajno, sta se tudi onega dne z avtomobilom vozila v sosednjo vas. Kurt je na vsak način hotel sam voziti in šofer je ostal doma. Sredi pota, na mostu, jima pride nasproti nek kmet, ki je gnal kravo in ki se je ravno pred mostom vstavila sredi ceste, tako da je moral avtomobil ostro zaviti. Ali je tedaj motor odpovedal, ali je Kurt postal naenkrat nenvozen, avtomobil je, kot je pozneje povedal kmet, nenadoma skočil vstran, zavozil na rob ceste, ko se prične most in se je prevalil preko nasipa. Očeta in sina so mrtva potegnili izpod težkega avtomobila.

Takoj po nesreči je bila teta Greta poklicana na Reinerjev dom, ker je bila poznana kot edina sorodnica obeh ponesrčencev. Ko je prišla tja, sta bila že oba na mrtvaškem odru. Vse je bilo sodnijsko zapečateno. Uprava posestva in obeh tovarn je bila izročena dvema zanesljivima uradnikoma. Notar je vprašal teto Greto za Tomov naslov in sama se je ponudila, da mu bo sporočila žalostno vest. Teta pove Tomu, da je notarju znano, da se je vrnil in ga naslednji dan pričakuje v svojem uradu, ker se hoče ž njim razgovoriti o vsem potrebnem. Notar ji je tudi povedal, da pride pri ddeščini samo Tom v poštev.

Nekoliko zasopla v svojem vznemirjenju je teta Greta vse to pripovedovala in je pri tem vedno božala Tomova in Uršikina lica.

Uršika sedi nekoliko v zadregi, vendar pa veselega in lahkega srca, kajti čutila je, da je teta Greta ljubeznjiva in dobra in do nje je mogla imeti zaupanje.

Nato prinese Kristina kavo ter da duška svojemu srcu. Taki stari in dolgoletni uslužbenci se radi štejejo v družino, kar jim tudi ni zabranjeno. Pripovedujejo o pregrešnih cenah; inflacija pa je po njenem mnenju še večja nesreča kot vojna, kajti izgubila je vse, tudi gospa je izgubila vse in njena pokojnina ne zadostuje za njeno življenje. Ako Tom ne bi bil poslal angleških funtov, bi bilo zelo slabo.

(Dalje prihodnjič.)

AVSTRIJSKI KRVNIKI MED VOJNO

V bitki čehoslovaških legij na Doss Altu v Italiji je bilo 21. septembra 1918 ujetih pet čehoslovaških legionarjev in sicer Karel Novaček, Jurij Šlegl, Vaclav Svoboda, Antonin Ježek in N. Badinka. Ujetnike so takoj odvedli pod močno eskorto, na avstrijsko armadno poveljstvo. kjer so jih zvezane ves dan zasliševali. 21. septembra 1918 proti večeru se je sestal preki sod, da bo sodil "veleizdajalce". Sodišču je predsedoval podpolkovnik Knoll, razpravo je vodil avditor Steinlechner, kot vojaški prokurator je pa fungiral avditor dr. Scheid. Prisedniki si bili trije častniki, vsi Nemci, ki češkega jezika sploh niso znali. Za zagovornika je bil določen praški nemški žid nadporočnik Neumann, ki se je zelo zavzel za uboge legijonarje. Ujetnike je zasliševal tolmač poročnik Vydra, edini Čeh v prekem sodu. Iz njihovih izpovedi je izpustil previdno vse, kar bi jih moglo obremenjevati. Nekateri legijonarji so imeli še obvezane rane in na nešteta vprašanja so odgovarjali kratko, da itak vedo, kaj jih čaka.

Obravnava je trajala do ranega jutra. Na smrt so bili obsojeni Novaček, Ježek, Šlegl in Svoboda, Badinka, ki mu še ni bilo 20 let, je bil pa obsojen na trdnjavsko ječo. Smrtna obsodba bi morala biti izvršena eno uro po razglasitvi. Na povelje generala Shissera je bila pa odložena do mraka. General se je namreč bal, da bi utegnili z Doss Alta videti obešanje čehoslovaških legijonarjev in v odgovor bi se moda ponovilo strašno bombardiranje avstr. postojank, kakor se je zgodilo 27. julija 1908 na povelje generala Grazianija v odgovor na usmrtitev čehoslovaškega legijonarja Jožefa Sobotke. Tako so bili čehoslovaški legijonarji obešeni v mraku v Arcu. Prvotno so jih hoteli obesiti v italijanski vasi Cenigo, toda vaščani so se uprli, ker niso hoteli, da bi avstrijski krvniki oskrunili njihovo zemljo. Vse štiri legijonarje so obesili na olive ob cesti. V smrt so šli mirno tako, da so bili presenečeni celo krvniki.

Prvi je stopil pod olivo Antonin Ježek. Zvezali so mu še noge, na prsa pa obesili sramotno tablico "Veleizdajalec!" Krvnik, ki se je bil priglasil sam, je zadrgnil Ježku vrat in mu izpodnesel pručico. Nesrečnež je obvisel na olivi, toda v naslednjem trenutku se je vrv pretrgala in padel je na tla. Ta grozen prizor se je ponovil še enkrat. Prisotni duhovnik je pristopil k onesveščenemu legijonarju in držal njegovo glavo v rokah, dokler se ni zavedel.

Drugi trije obsojenci so morali gledati, kako se njihov tovariš mučil. Kdo bi mogel razumeti, kaj se je godilo ta čas v njihovih dušah. In vendar niso kazali nobenega strahu. Vedeli so, da njihove žrtve ne bodo zaman.

Šele čez dobro uro so dobili krvniki močnejše vrvi in potem je šlo obešanje gladko. Drugi je bil na vrsti Šlegl z ranjeno glavo, tretji Svoboda, mož krepke postave, ki je imel tudi pred prekim sodom na glavi legijonarsko čelado. Zadnji je prišel na vrsto Novaček, oče štirih otrok. Zaman je prosil zanj predsednik sodišča z avditorjem, general Schisser se ni dal omehčati. Trupla so pometali v skupen grob. Zdaj počivajo zemski ostanki teh žrtev na pokopališču v Pragi.

MUMIJE PRED CERKVIJO

V španski Novi Kastiliji je vasica Esquivivas, ki ni znamenta samo po pustolovščini viteza dona Quichotta, temveč tudi po svoji cerkvici. Pod cerkvico je grobnica, kjer čaka človeka zanimivo presenečenje. Dvanajst stopnic vodi v grobnico in če stopaš po njih, se ti zdi, da vidiš spodaj več postav, ki bodisi stoje ali sede čakajo, da prideš do njih. Če pa greš hitro po stopnicah doli, se kmalu prepričaš, da imaš pred seboj mumije. Ena stoji ob zadnji stopnici povešene glave in sklonjena, kakor berač, pričakujoč miloščine. Ob njenih nogah leži glava in če ni stoječa mumija berač, je pa gotovo modrijan, ki razmišljuje ob pogledu na glavo pri svojih nogah na minljivost sveta.

Potem opaziš štiri mumije, izmed katerih stoje tri pokonci, četrta pa sedi na pručici in zdi se ti, da o nečem zaupno kramljajo. Sredi grobnice stoji oltar, ki je nekoč igral v cerkvi svojo vlogo, zdaj ga pa v grobnici obdajajo mumije. Kmalu začutiš, da si na kraju, kjer vstaja iz teme prikazen za prikaznijo. Obhaja te tem večja groza, ker vidiš skozi odprtine v steni še več mumij. Iz ene odprtine gleda glava pridigarja, ki je umrl v vasi pred dobrimi 100 leti. Čudno je, da nekatera mumificirana trupla stoje ali sede zunaj. Morda hoče cerkvena uprava s tem privabiti več romarjev in turistov, ki si hodijo v vasico ob pogledu na mumije utrjevat živce.

RAZBOJNIKA — PLEN 80-LETNE STARKE

Iz Ajaccia na Korziki poročajo, da je blizu Saint Lourenta 80-letna vdova Angela Basseporta, ki stanuje v hiši na samoti s svojim 52-letnim sinom, prijela dva razvpita roparja, ki sta že dolgo vznemirjala ondotno okolico.

Basseporta in njen sin sta bila med ljudmi znana kot čudaka, to pa zategadelj, ker sta po sodbi sosedov imela precej denarja, ki sta ga hranila doma. Gospodarsko poslopje, v katerem so stanovanjski prostori za služinčad, je precej oddaljeno od hiše, kjer živita starka in njen sin. To vse sta dobro preštudirala dva bandita, Pierre Cobes in Martin Pigall, ki sta zasnovala napad na hišo v času, ko je bila starka sama doma.

Bandita sta najprej potrkala na težka vrata, obita z železjem. Zahtevala sta, naj ju spuste notri in sta povedala 80-letni vdovi, da se je njenemu sinu primerila nesreča. Presunjena nad vestjo, jima je vdova odprla, seveda ne celih vrat, marveč samo ozko režo. Razbojnika sta porabila to priliko, da sta se uprla v vrata, misleč, da se jima bodo vdale. Toda zmotila sta se prav pošteno. Starka je s popolno prisotnostjo duha spoznala položaj, zaprla vrata in vjela v odprtino roke obeh banditov. S tem je onemogočila, da bi se branila, še manj pa, da bi zbežala.

Pri tej srečni zanki je zaprla vrata z verigo, zapustila hišo pri drugem skrivnem izhodu in poklicala sosede, ki so strmeli, kako je mogla 80-letna starka na tako zvit način zajeti razbojnika in ju zadržati, da so ju dobili orožniki na licu mesta v roke.

ZVERI V ČLOVEŠKI PODOBI

Ne samo naša nemirna, razrvana doba, temveč tudi stari časi so poznali zveri v človeški podobi. Tipičen sadist je bil Vincenzo Verzeni, ki ga je proučeval Cesare Lombroso. Verzeni je davil svoje žrtve in njihovo življenje je bilo odvisno od tega, če je zločinec svoji strasti pravočasno zadostil. Največji užitek je imel, če je zgrabil za vrat žensko, pa naj je bila mlada ali stara, lepa ali grda. Navadno mu je zadostovalo že davljenje, vendar je pa umoril 14 letno Giovanno Mottovo in 28 letno Frigerjevo. Njuni trupli je strahovito razmesaril, eni žrtvi je izrezal vse drobovje, drugi pa razrezal trebuh. Mottovi so se poznali tudi sledovi morilčevih zob in morilec je z veliko naslado priznal, da je izsesal svojima žrtvama kri. Potem je pa odnesel domov kose mesa svojih žrtev, da jih je spekel in pojedel. Lombroso je ugotovil pri tem zločincu dedno obremenjenost.

Krafft-Elbing pripoveduje o nekem Menesclavu, ki je leta 1880 umoril štiriletno deklico. V njegovih žepih so našli obe otročičkovi ročici, v peči pa glavo in obžgano drobovje. V Berlinu so imeli pred leti sadista, ki je z naslado pokončaval v živalskem vrtu ptice. Vsaki ptici je pregriznil vrat in izsesal kri. V Pragi je pa živel v drugi polovici preteklega stoletja neki Tirsch ki je umoril neko žensko, njeno truplo je pa razrezal ter kose mesa skuhal in pojedel.

"GLAS NARODA"

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane $7. V Italijo lista ne pošiljamo.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

11. oktobra:
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre
Aquitania v Cherbourg

12. oktobra:
Europa v Bremen

13. oktobra:
Rotterdam v Boulogne

14 oktobra:
Rex v Genoa
Ile de France v Havre

18. oktobra:
Hamburg v Hamburg

20. oktobra:
Bremen v Bremen
Statendam v Boulogne
Olympic v Cherbourg
Paris v Havre

21. oktobra:
St. Louis v Hamburg
Vulcania v Trst

24. oktobra:
Berengaria v Cherbourg

25. oktobra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

27 oktobra:
Majestic v Cherbourg

28. oktobra:
Europa v Bremen
Volendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa

1. novembra:
New York v Hamburg
Aquitania v Cherbourg

4. novembra:
Volendam v Boulogne
Saturnia v Trst
Ile de France v Havre

7. novembra:
Bremen v Bremen

8. novembra:
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre

10. novembra:
Rotterdam v Boulogne
Berengaria v Cherbourg

11. novembra:
Milwaukee v Hamburg
Rex v Genoa
Champlain v Havre

15. novembra:
Hamburg v Hamburg
Pres. Roosevelt v Havre

17. novembra:
Statendam v Boulogne
Paris v Havre

18 novembra:
Augustus v Genoa

22. novembra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

25. novembra:
Europa v Bremen
Veendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa
Ile de France v Havre

29. novembra:
New York v Hamburg
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

2. decembra:
Volendam v Boulogne
Vulcania v Trst
Champlain v Havre

6. decembra:
Bremen v Bremen
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre

9. decembra:
Rex v Genoa

13. decembra:
Hamburg v Hamburg
Pres. Roosevelt v Havre

14. decembra:
Paris v Havre

15. decembra:
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa

20. decembra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

27. decembra:
New York v Hamburg
Bremen v Bremen
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

31. decembra:
Pennland v Havre

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Samo

$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18th Street

New York City

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

... SKUPNA ... POTOVANJA

in cene vožnji:

BOZIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalec bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane.

ILE DE FRANCE — — — — — 25. NOVEMBRA
BERENGARIA — — — — — — 29. NOVEMBRA
EUROPA — — — — — — — — 15. DECEMBRA
BERENGARIA — — — — — — 15. DECEMBRA
ILE DE FRANCE — — — — — 16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street New York, N. Y.